

РЕШЕНИЕ

№ 29351

гр. София, 22.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в
публично заседание на 01.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **4648** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 и следващите от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано по искова молба на Н. Й. И., понастоящем изтърпяващ наказание „Лишаване от свобода“ в Затвора в [населено място], чрез адвокат Д. М. срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГД „ИН“), с цена на иска 1200 евро. Претендира се присъждане на лихва, от деня на завеждане на иска до окончателното изплащане на сумата.

И. твърди, че в периода от 01.05.2025 г. до момента, търпи наказание „лишаване от свобода“ в затвора в [населено място]. В мястото за лишаване от свобода е бил поставен в неблагоприятни условия за живот, изразяващи се в липса на условия за ползване на тоалетна в достатъчно уединение. Тоалетната в самата килия не е отделена от останалата част на килията с цялостна преграда - тоалетната няма врата, а нейните стени не са издигнати до тавана. В периода от 01.05.2025 г. до прекратяване на нарушението на дата 11.11.2025 г., санитарното помещение, състоящо се от тоалетна и мивка, е било отделено от килията само с преграда висока около 1.00 м. - 1,50 м. без врата.

В това състояние преградата стои много дълго време, а всички служители знаят и виждат тази стена, но не предприемат необходимите действия. От нея висят парчета, не е до тавана и липсва врата. Понякога лишените от свобода са слагали перде/текстилен параван, но надзирателите го късали. На практика задоволяването на нуждите става и по време на хранене, тъй като храненето е в същото помещение.

В резултат, при задоволяване на физиологичните си нужди, ищецът е бил лишен от възможност за

достатъчно уединение - това нарушава правата му по чл. 3 от ЕКПЧ, чийто национален аналог е чл. 3 от ЗИНЗС, забраняващ унизително отнасяне и е непропорционална намеса в неговия личен живот по смисъла на чл. 8 от ЕКПЧ.

Така през процесния период ищецът е претърпял множество неимуществени вреди, изразяващи се в причиненото му физическо и психическо страдание, значителен дискомфорт, накърняване на човешкото му достойнство и постоянно изпитвани притеснения, изпитвал е чувство на незащитеност и малоценност.

Моли, съдът да осъди ответника да заплати на ищеца сумата от 1 200 /хиляда и двеста/ евро - обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди от липса на условия за ползване на тоалетна в достатъчно уединение в помещение по време на престоя му в Софийски централен затвор в периода от 01.05.2025 г. до 11.11.2025 г., ведно със законната лихва от датата на завеждане на делото до окончателното изплащане на задължението, както да ни бъдат присъдени и всички разноски по делото.

По време на проведеното по делото открито заседание е направено изменение на иска, досежно периода, през който са търпени вредите, а именно от 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г.

Направено е и изменение на претендиращия период за присъждане на законна лихва, като се иска присъждане на лихва от 20.11.2025 г. до окончателното изплащане на обезщетението.

Съдът е приел така направеното изменение на претенцията.

Ответникът е представил писмен отговор, в който счита претенцията за неоснователна. Приложени са писмени доказателства.

В отговора се сочи, че в случая не се установява неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на ответника, което да ангажира отговорността, с което да се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС. Липсва един от елементите на фактическия състав, което е достатъчно основание иска да не бъде разглеждан, без да е необходимо да се разглеждат останалите предпоставки - дали са претърпени вреди и налице ли е причинна връзка.

Неимуществените вреди, каквито ищецът претендира, не се предполагат, а подлежат на доказване на общо основание, чрез ангажиране на доказателства. В конкретния случай липсват доказателства за наличие на нарушено психично или физическо здраве, което да е пряка и непосредствена последица от действие или бездействие на служители на ГД „ИН”.

Според ответника, за да се претендира обезщетение за вреди те трябва да бъдат надлежно и недвусмислено доказани, а не да се основават само на твърдения от заинтересованата страна. В случая не са доказани обстоятелствата по чл. 3, вр. с чл. 284 от ЗИНЗС, въз основа на които да се приеме, че са налице незаконосъобразни действия или бездействия на затворническата администрация по отношение на ищеца, Които са довели до унизително отношение и са уронили човешкото му достойнство, умишлено е поставен в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието или са в пряка връзка с претърпени от него неимуществени вреди.

Във връзка с изложеното ответникът намира, че са налице предпоставките от фактическия състав на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС за ангажиране отговорността на ответника - незаконно действие и бездействие на затворническата администрация, претърпени неимуществени вреди и причинно-следствена връзка между тях.

Посочва се, че не всяко неизпълнение на законово вменено задължение на затворническата администрация води до нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, съответно до реализиране на отговорността на държавата по чл. 284 от ЗИНЗС.

Видно от документ, именуван „информация”, с рег. № 111-30-7658 от 28.05.2026 г., ищецът Н. И. е постъпил в Затвора в [населено място] на 10.05.2025 г. От 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г. е бил настанен в спално помещение № 8, 7-ма група, заедно с още 7 лишени от свобода. В санитарните

възли е осигурена постоянно течаща топла и студена вода. В 7-ма група има обособена баня с тоалетна за общо ползване.

В друг документ с рег. № 30-11-598/14.05.2026 г., отново именува „информация” е посочено, че на територията на 7-ма група има 18 спални помещения. Във всяко от тях има обособен санитарен възел. Отделно има обща баня и тоалетна, които се ползват от лишените от свобода. През иския период санитарните възли към спалните помещения са се нуждаели от ремонт.

В периода от 25.10.2025 г. до 25.11.2025 г. са извършени ремонтни дейности на територията на 7-ма група като стените на санитарните помещения са доизградени и са шпакловани. На по-късен етап са поставени врати.

От ищеца беше представена докладна записка рег. № 4896 от 27.02.2025 г., съставена от НС СДВР при Затвора в [населено място] до началника на затвора.

В този документ е отбелязано, че при периодичните посещения на Комитета за предотвратяване на изтезанията при Съвета на Европа, в доклад от 2017 г. е отразено, че лишените от свобода изтърпяват наказанията си при лоши битови условия, като е констатирано наличието на спални помещения, в които санитарните възли не са отделени от всички страни, което оставя усещането за нечовешко и унижително отношение.

Към настоящия момент (27.02.2025 г.) единствено на територията на 7-ма група санитарните възли не са обособени, а са отделени от спалното помещение, посредством стена.

В изпълнение на препоръките на КПИ е направено предложение, да се изградят отделно обособени санитарни възли с тоалетна и душ за поддържане на лична хигиена на територията на 7-ма група, предвид, че капацитета на помещенията е за над три лица и е невъзможно същите да задоволяват нормалните си биологични нужди при разградена баня и тоалетна.

По време на последното проведено по делото съдебно заседание, ищецът се яви лично и даде обяснение по реда на чл. 176 от ГПК. Адвокат М. поддържа исковата молба, по съображения, подробно изложение в нея. Претендира присъждане на разноски. Представени са допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът се представлява от юрисконсулт Д., която оспорва исковата молба, като моли същата да бъде отхвърлена. Поддържа изложеното в представения писмен отговор. Прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Участваият в производството по делото прокурор – представител на СГП посочва, че в случая не се доказва елементът на противоправно действие и бездействие, от които биха настъпили твърдените за ищеца вреди.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че през част от процесните период, по време, на които се сочи, че са претърпени вредите, Н. И. е излежавал наказание „лишаване от свобода” в Затвора в [населено място] и е бил настанен в 7-ма група в периода от 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Подаването на искова молба по реда на чл. 284 на ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК не е обвързано с преклузивен срок. Нейната допустимост е свързана най-вече с редовността ѝ, касаеща посочването на административния акт, който е бил отменен или органа или длъжностното лице или орган, от чието действие или бездействие са причинени

претендираните вреди. Претенцията е предявена срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чиито незаконосъобразни действия са причинени вредите.

Съдът намира, че исковата молба е редовна, следователно е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, исковата молба е частично основателна.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на неопозволеното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към протовоправното деяние. Характерно за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове, като тук следва да се разбират всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 284 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, задържано под стража или изтърпяващо наказание „лишаване от свобода“, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност.

По силата на чл. 285, ал. 2, във връзка с чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, 205 от АПК, искът за обезщетение се предявява срещу специализираните органи по изпълнение на наказанията, от

чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. Според чл. 12 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", т.е. в случая дейността на ГД „ИН” е регулирана от закона дейност, осъществявана от административните органи и длъжностни лица, структурно обособени в рамките на тази администрация, в съответствие с дадените им от закона правомощия. Т.е. безспорно дейността на ответника, свързана с нормалното функциониране на местата за лишаване от свобода е административна дейност, осъществявана във връзка с прогласените в АПК и КРБ основни принципи.

Съгласно чл. 284, ал. 1, във връзка с ал. 5 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3, като настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Разпоредбата на чл. 3 от с.з. сочи, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. За нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

В разглеждания казус Н. И. твърди, че е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се във му физическо и психическо страдание, значителен дискомфорт, накръняване на човешкото му достойнство и постоянно изпитвани притеснения, изпитвал е чувство на незащитеност и малоценност, т.е. може да се приеме, че тези вреди са причинени от подобни на описаните в цитираната разпоредбата чл. 3 от ЗИНЗС, действия или бездействия на органи и длъжностни лица при ответника.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ с оглед твърденията на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на административен акт от орган на ответника или действие или бездействие на негови длъжностни лица; 2. незаконосъобразност на административния акт, съответно действието или бездействието; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилия вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана. Н. И. е изтърпявал на наложеното му наказание „лишаване от свобода” в затвора [населено място] от 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г., където е бил настанен в 7-ма група в 8-мо спално помещение.

По отношение на втората предпоставка, съдът намира, че съгласно чл. 128, ал. 1 от ЗИНЗС, при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода, а съгласно чл. 20, ал. 3 от ППЗИНЗС, на лишените от свобода се осигурява постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода. В заведенията от закрит тип и арестите в затворите ползването на санитарен възел и течаща вода се осъществява в спалните помещения.

От приетите по делото доказателства и по-конкретно от докладната записка и от документа, именуван „информация”, подробно описани по-горе се установява, че през периода от 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г., през който Н. И. е бил настанен в 7-група, в спалните помещения на групата е имало самостоятелни санитарни възли, но те не са

били отделени изцяло от останалата част на помещението с плътна стена до тавана, а само с ниска стена. Не е имало и врата, осигуряваща достъп до санитарното помещение.

Тези обстоятелства не се оспорват от ответника и бяха потвърдени от обясненията на ищеца, дадени пред настоящия съдебен състав.

Н. И. посочи, че е постъпил в затвора в [населено място], през месец май 2025 г. Първоначално е бил настанен в 8-ма група, а в последствие в 7-ма група, в помещение за четири човека. В помещението имало санитарен възел. Храната се разнасяла с количка до вратите на килиите и лишените от свобода се хранили вътре.

В 7-ма група стените на тоалетните били отделени с ниски прегради от около метър от останалото помещение. Лишените от свобода се опитвали да слагат завеси, тип перде от чаршаф, но охраната ги махала, за да се предотвратяват самоубийства и да могат да имат наблюдение. Докато бил в 7-ма група тоалетната била без врата. Ако някой трябва да ползва тоалетната, когато другите се хранят, това създавало условия за конфликти. Не е приятно, когато се храниш и някой да ползва тоалетната. Имало не само видимост, но и неприятна миризма. Това предизвиквало неприятни чувства, на хората им се гадело.

Изложеното дава възможност на съда да направи извод, че ответникът не е изпълнил в цялост задълженията си по чл. 128, ал. 1 от ЗИНЗС - да създаде условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода и същевременно да не ги подлага на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение.

Неизпълнените на тези законови задължения е в противоречие с изискването лишените от свобода лица да не бъдат подлагани на излишно тежки условия и със забраната за жестоко, нечовешко и унижително отношение, съгласно чл. 3 от ЗИНЗС. Т.е. в случая са налице незаконосъобразни бездействия, свързани с неосигуряването на нормални битови условия, при които лишените от свобода биха могли да задоволяват естествените си биологични нужди, без да се чувстват унижени и без да се накърнява личното им достойнство. Тези бездействия на органите на ГД „ИН“ безспорно са могли да бъдат предпоставка за възникване на твърдените вреди.

По отношение на третата предпоставка за реализиране на отговорността на ответника по чл. 1 от ЗОДОВ, съдът намира, че тя също е доказана. Вследствие на липсата на уединение за удовлетворяване на естествени нужди, ищецът е могъл да изпита физическо и психическо страдание, значителен дискомфорт и накърняване на човешкото му достойнство.

Според настоящия съдебен състав не са необходими особени доказателствени средства, чрез които да се докажат твърдените негативни състояния. Безспорно е, че никой не би се чувствал особено добре, ако докато се храни, в непосредствена близост до него някой уринира или дефекира. Такива негативни състояния, неприятни усещания и физически и психически дискомфорт ще бъдат преживени от нормални хора, дори и не по време на хранене. Това важи както за лицето, което удовлетворява своите биологични нужди, така и за останалите, които се намират в непосредствена близост до него, в затворено помещение, в което неприятните звуци и миризми, съпътстващи отделителните процеси на организма се чуват и усещат много по-отчетливо, отколкото в откритата среда.

Неизолирането на тоалетната кореспондира на понятието „нечовешко“ и „унижително“ отношение, като превишават целите на изтърпяване на наказанието. Поставянето на

ищеца в неблагоприятни условия само по себе си представлява третиране, способно да породя у него емоционално и морално страдание, чувство за малоценност, страх, стрес и депресия. При наличие на нарушение на някоя от посочените в чл. 3 от ЗИНЗС хипотези, настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното – чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС.

Според съда е доказана и четвъртата предпоставка за реализиране на отговорността по чл. 1 от ЗОДОВ – налице е причинно-следствена връзка между констатираните незаконосъобразни бездействия и твърдените вреди, настъпили най-вече от неосигуряването на уединение в тоалетните в обитаваните от лишените от свобода помещения. В случай на вземането на своевременни мерки за изграждане на плътни стени на санитарните помещения и поставянето на врати, както е направено по-късно, у лишените от свобода, включително ищеца, нямаше да изпитат посочените дискомфорт и негативни физически и психически усещания.

Ако ответникът е считал, че изграждането на нормални тоалетни помещения, предоставящи уединение за ползващите ги не е могло да урони тяхното достойнство, то възниква въпроса, защо впоследствие това е направено, но едва след многобройни препоръки и констатации от страна на европейските органи, съблюдаващи спазването на човешките права.

В пилотното си решение по съединени жалби № 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 и 9717/13 ЕСПЧ посочва, че общите принципи, уреждащи прилагането на чл. 3 от Конвенцията за условията на задържане, са изложени в големи подробности в параграфи 139-159 от решението на Съда по А. и други (цитирано по-горе) и параграфи 65-69 от решението на Съда по Torreggiani and Others. Чл. 3 от Конвенцията защитава една от основните ценности на демократичното общество. Той забранява по абсолютен начин изтезанията или нечовешкото или унижително отношение или наказание, независимо от обстоятелствата и поведението на жертвата. За да попадне в обхвата на този член, малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост. Оценката на този минимум е относителна и зависи от всички обстоятелства по делото като продължителността на отношението, физическите и психическите последици и в някои случаи пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата. В оценката на условията на задържане по чл. 3 от Конвенцията е особено важно да бъде взето предвид кумулативното въздействие на тези условия, както и конкретните твърдения, направени от въпросното лице, и времето, което той или тя е прекарал/а в тези условия.

Налице е константна практика на ЕСПЧ, по казуси, при които се разглежда липсата на уединение в санитарните помещения.

По делото „Szafranski v. P.“ /App1.№17249/12, ЕСПЧ е постановил решение от 15.12.2015 г., в което приема, че тоалетна в килията, която не е напълно оградена, с издигнати до тавана стени е положение, което лишава затворника от уединение при ползването ѝ, неоправдано нарушава правата му чл.3 и чл.8 по ЕКПЧ, като отхвърля възражението на полското правителство, че причиненото неудобство е незначително и осъжда Полша да заплати 1800 евро обезщетение за период от около година и половина. /т. 3,6,9,10,31,32,38,39 и 45/. Видно от пар. 38 от същото решение, националните власти имат позитивно задължение и вътрешните тоалетни трябва да бъдат снабдени с пълно преграждане, достигащо до тавана. По т. 39 от решението ЕСПЧ посочва, че в тези килии затворникът е трябвало да ползва тоалетната в присъствието на други затворници и така е лишен от базово ниво на личен живот в ежедневието си. В

същия смисъл е и пар. 241 от решението на ЕСПЧ по делото Н. и други срещу България. ЕСПЧ отбелязва, че според европейския Комитет за предотвратяване на изтезания и нечовешко или унижително отношение и наказание, санитарно помещение, което е отделено само частично, не е приемливо в килия, заета от повече, от един задържан СРТ/ inf /2012/13, §78 и 2-ри общ доклад СРТ/ inf /92 /3, § 49. Вътрешните тоалетни трябва да бъдат снабдени с пълно преграждане, достигащо до тавана СРТ / inf /2015 /12, §74. Съгласно Европейските правила за затворите 19.3. Затворниците трябва да имат лесен достъп до санитарни помещения с добри хигиенни условия и съобразени с правото на лично уединение.

Настоящият съдебен състав намира, вземайки предвид събраните доказателства и дадените насоки от ЕСПЧ в делата М. и Н., че в случая перманентните негативни физически и психически усещания, предизвикани от липсата на уединение в санитарните помещения в периода от 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г., могат да предизвикат чувство на незащитеност, унижение или малоценност, т.е. налице са доказани вреди, подлежащи на овъзмездяване по реда на чл. 284 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и следващите от ЗОДОВ.

Независимо от факта, че съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, настоящият съдебен състав не може да не се съобрази с практиката на ЕСПЧ. По дела, образувани срещу България по идентични оплаквания – претърпени неимуществени вреди, поради незаконосъобразни действия на органи и длъжностни лица, Европейският съд по правата на човека в С. е присъждал различни обезщетения.

През 2021 г. ЕСПЧ постанови осъдителни решения по делата П. - А. срещу България и И. срещу България и продължи да комуникира редица жалби с оплаквания във връзка с ниския размер на присъденото от националния съд след измененията от 2017 г. в ЗИНЗС обезщетение, поради лоши условия в затворите. Предвид добре установена съдебна практика на ЕСПЧ по предходните дела, по новите жалби българската държава се възползва от възможностите в производството пред Съда да признае нарушение чрез едностранна декларация или да сключи приятелско споразумение.

От мотивите на цитираните решения на ЕСПЧ може да се направи извод, че обезщетение, присъдено от националния съд, което се равнява на минимум 4 евро на ден или на 30 % от присъжданото от ЕСПЧ при сходни обстоятелства, е адекватно и не поставя под съмнение ефективността на производството за обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане. Едновременно с това в повечето случаи такова обезщетение би било достатъчно, за да обезщети вредите, произтичащи от нарушение на забраната за поставяне в лоши условия на задържане по смисъла на чл. 3 от Конвенцията.

Съдът приема, че с оглед на характера на вредите – неприятни физически и психически усещания, предизвикани от липсата на уединение и същевременно от възможността да се „съпреживяват“ естествените отделителни процеси на други лишени от свобода, следва да посоченото обезщетение в размер на 4 евро също да бъде редуциран. В случая не се касае за вреди, причинени от вредители или насекоми, от липса на пространство или на проветрение и т.н., а само за вреди с временен характер, които макар и да влияят физически и емоционално, нямат онзи елемент на суровост, който би предизвикала липсата на чист въздух, на жизнено пространство, ухапване от насекомо и т.н.

Така мотивиран съдът намира, че обезщетение в размер на 1,20 евро на ден се явява адекватно и справедливо.

В случая е безспорно, че през исковия период, приет за доказан от съда в затвора [населено място] от 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г., се дължи обезщетение, съгласно практиката на ЕСПЧ, за 185 дни по 1,20 евро на ден, което прави 222 евро.

Предвид основателността на основната претенция доказана е и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва. Претендира се лихва от 20.11.2025 г. до окончателното изплащане на сумата. Началният момент следва да се определи съгласно т. 4 на Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, т.е. ответникът ще дължи лихва, върху присъдената сума, считано от датата на преустановяване на незаконосъобразните бездействия. В случая е установено, че незаконосъобразните бездействия са преустановени на 20.11.2025 г., когато И. е бил преместен в друга група.

В съответствие с разпоредбата на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 от ЗИНЗС съдът намира, че следва да се произнесе и по направените разноски.

Ищецът е поискал присъждане на разноски. По делото е представено пълномощно, видно от което адвокат Ю. е предоставил безплатна помощ, съгласно чл. 38 от ЗА.

По силата на визираните по-горе разпоредби, когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. В случая, адвокатското възнаграждение следва да бъде определено, съгласно чл. 8, във връзка с чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав,**

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието да заплати на Н. Й. И., излежаващ наказание „Лишаване от свобода“ с ЕГН [ЕГН] сумата от 222 (двеста двадесет и две) евро, представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се претърпени физически болки и страдания, предизвикани от бездействия на органи на ответника – неосигуряване на уединение в тоалетната, в помещенията на затвора, в които той е бил настанен през периода от 15.05.2025 г. до 20.11.2025 г., което е в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, ведно със законната лихва, считано от 20.11.2025 г. до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията в останалата ѝ част до пълния размер от 1200 евро.

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието да заплати на Н. Й. И., излежаващ наказание „Лишаване от свобода“ с ЕГН [ЕГН] сумата от 5,11 (пет евро и единадесет евроцента), представляваща внесена държавна такса.

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на адвокат Д. А. М. на основание чл. 38, ал. 2, във връзка с ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата сумата от 204 (двеста и четири) евро, представляваща адвокатско възнаграждение, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 4648 по описа за 2026 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с

касационна жалба пред АССГ, Тричленен състав.